

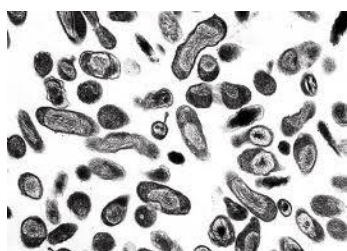
Q Koorts, Q Fever, Coxiella Burnetii

Wat is Q-koorts

Q-koorts is een ziekte die door dieren op mensen kan worden overdragen. Q-koorts kan niet van mens op mens worden overgedragen. De oorzaak van de ziekte was lang onbekend. Daarom kreeg het de naam 'Query fever' (vraagteken koorts). Dat werd later Q-koorts.

Hoe ontstaat het?

Q-koorts wordt veroorzaakt door een bacterie. De bacterie heet Coxiella Burnetii. Mensen krijgen de bacterie van een dier dat er mee besmet is. In Nederland zijn het vooral de geiten, soms ook schapen, die de Q-koortsbacterie verspreiden. Vooral wanneer een besmette geit lammetjes krijgt, komen na de bevalling veel Q-koortsbacteriën in de lucht. De lammertijd duurt van februari tot eind mei. De Q-koortsbacterie zit vooral in het vruchtwater en in de moederkoek van het dier, maar kan ook in de mest, de urine en de melk zitten. De Q-koortsbacterie kan in de buitenlucht lang overleven en wordt in de omgeving van boerderijen door de wind verspreid. Als u de lucht met Q-koortsbacteriën inademt, kunt u na 2 tot 6 weken Q-koorts krijgen.

Wat zijn de verschijnselen?

Ruim de helft van de mensen die met de Q-koortsbacterie besmet zijn, wordt niet ziek en krijgt geen klachten. De mensen die wel ziek worden krijgen meestal griepverschijnselen: enkele dagen aanhoudende koorts met hoofdpijn en/of een droge hoest. U kunt gloeien van de koorts en het dan ineens heel koud hebben. We noemen dat koude rillingen. 's Nachts kunt u veel zweten. Uw spieren en gewrichten doen pijn. U kunt zich heel ziek voelen. Sommigen blijven langdurig moe.

Sommige mensen hebben een grotere kans om bij besmetting door de Q-koortsbacterie ziek te worden. Bijvoorbeeld: zwangere vrouwen; zij hebben ook een iets verhoogd risico op een vroeggeboorte of een miskraam (Een zwangere vrouw die besmet is, kan haar ongeboren kind niet besmetten. Bij hoge uitzondering kan de Q-koortsbacterie tijdens de bevalling of tijdens borstvoeding overgaan van moeder op kind.)
mensen met verminderde afweer door een ernstige ziekte zoals aids of kanker;
mensen met verminderde afweer zoals bij chemotherapie of bij gebruik van medicijnen die de afweer onderdrukken;
mensen die een hartafwijking hebben (klepgebrek) of die aan hun hart zijn geopereerd.
Soms verloopt de ziekte ernstiger. Het hoesten wordt erger, met benauwdheid en pijn op de borst. Dan is er mogelijk een longontsteking. Soms is er buikpijn, met misselijkheid, braken en diarree. Dan kan de lever ontstoken zijn.

Slechts enkele (ongeveer 2 van de 100) mensen die besmet zijn krijgen een vorm van Q-koorts die jaren kan duren. De klachten beginnen sluimerend en bestaan uit benauwdheid, koorts, zweten, vermoeidheid en vermageren. Meestal komt dit door een ontsteking aan de hartkleppen (endocarditis).

Adviezen om Q-koorts te voorkomen

Er is in Nederland geen vaccin (prik) om Q-koorts te voorkomen.

Wel zijn er een paar tips om de kans op besmetting wat kleiner te maken.

Probeer besmette gebieden te vermijden, als u er niet echt hoeft te zijn. Rond 1 tot 5 kilometer rond een besmette boerderij spreken we van risicogebieden.

Melk van geiten, schapen en koeien kunt u drinken als het gepasteuriseerd is. Ook alle kaas van gepasteuriseerde melk is veilig. Drink geen rauwe melk van de boer. Eet geen kaas van rauwe melk. De bacterie zit niet in het vlees, dus dat kunt u wel eten. De kans dat de bacterie bij het slachten op het vlees terechtkomt, is klein.

Woont u of komt u in een risicogebied, probeer dan met de volgende maatregelen verspreiding van de bacterie te voorkomen:

Draag zo mogelijk een overal, laarzen en handschoenen bij contact met dieren en laat die spullen bij de stal achter als u weggaat.

Houd er rekening mee dat mest, hooi en stro Q-koortsbacteriën kunnen bevatten.

Dodgeboren lammetjes en moederkoeken van besmette dieren kunnen vol zitten met deze bacteriën.

Was uw handen met water en zeep na het aanraken van hooi, stro of dieren. Gebruik

papieren wegwerphandoeckjes.

Adviezen bij klachten van Q koorts

Neem contact op met de praktijk als u in een besmet gebied bent geweest en 2 tot 6 weken later klachten krijgt zoals koorts met hoofdpijn of hoesten.

Hebt u Q-koorts, doe het dan rustig aan en zorg dat u voldoende drinkt. U kunt andere mensen niet besmetten en hoeft daarvoor niet thuis te blijven.

Medicijnen

Als u Q-koorts heeft, krijgt u antibiotica. Het beste antibioticum tegen Q-koorts is doxycycline, eenmaal per dag 200 mg gedurende twee weken. Maak de kuur af, ook als u geen klachten meer heeft.

Als u zich erg naar voelt, kunt u paracetamol nemen, drie tot vier maal per dag 500 tot 1000mg.

Hoe gaat het verder?

Meestal bent u binnen een tot twee weken weer beter. Na de koortsperiode blijven sommige mensen nog lange tijd moe, maar uiteindelijk gaat dat over.

Bel de praktijk of de huisartsenpost:

Als u benauwd wordt;

Als u suf wordt;

Als u geen drinken binnen houdt;

Als de koorts na twee dagen antibiotica nog niet gedaald is.

Als u eenmaal Q-koorts hebt gehad, kunt u het jarenlang niet meer krijgen.

Heeft u nog vragen?

Als u na het lezen van deze brief nog vragen heeft, kunt u daar bij een volgend contact op terugkomen. Of ga naar de website van het RIVM: <http://www.qkoortsinnederland.nl> . Daar kunt u ook opzoeken in welke gebieden Q-koorts voorkomt.